

Protocol Meldcode

HaKa vindt het belangrijk dat de medewerkers kennis hebben van de Meldcode en hierin gefaciliteerd worden. In Nederland wordt jaarlijks een miljoen mensen slachtoffer van incidenteel huiselijk geweld. Als aanbieder van onderwijs en scholing kunnen medewerkers van HaKa te maken krijgen met mensen die slachtoffer zijn. In die gevallen is deze meldcode van toepassing.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat wordt gepleegd door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer. Dat kunnen zijn: partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. De term 'huiselijk geweld' verwijst naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Er is meestal sprake van een machtsverschil. Het slachtoffer is afhankelijk van de dader. Voorbeelden hiervan zijn Kindermishandeling, ouderenmishandeling en ontspoorde mantelzorg.

Meldnormen

In welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten moeten een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

- In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
- In alle andere gevallen waarin de medewerker meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht altijd moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een deelnemer die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig. Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een medewerker allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we disclosure oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden.

Vormen en Signalen

Lichamelijke mishandeling

Bijvoorbeeld slaan, schoppen, knijpen, mond afplakken, aan haren trekken, vastbinden of geven van te veel of te weinig medicijnen.
Signalen: zichtbaar letsel zoals blauwe plekken, snij- of brandwonden, schrammen, zwellingen of striemen.

Psychische mishandeling

Bijvoorbeeld treiteren, pesten, sarren, dreigementen uiten, intimideren of vernederen.
Signalen: angst, woede, verdriet, apathie, slaap- en eetproblemen

Seksueel misbruik

Het verrichten van seksuele handelingen met of in bij zijn van de ander, tegen diens wens in. Het hierbij gaan om exhibitionisme, aanranding of verkrachting.
Signalen: blauwe plekken op dijbenen, beschadigingen of irritaties aan genitaliën/ anus, buikpijn, hoofdpijn, vermoeidheid.
Plotselinge gedragsverandering, lage zelfwaardering, angstige gevoelens, isolement, depressieve gevoelens, agressie en opstandigheid, schoolproblemen, wantrouwen, negatief lichaamsbeeld

Verwaarlozing

Het niet (goed) zorgen voor iemand die afhankelijk is van zorg.
Lichamelijke verwaarlozing; onvoldoende voedsel en drinken, onvoldoende persoonlijke of huishoudelijke hygiëne.
Psychische verwaarlozing: geen aandacht, liefde, emotionele zorg of respect.

Schending van rechten

Beperking in vrijheid, privacy of zelfbeschikking.
Bijvoorbeeld; geen bezoek mogen ontvangen, niet aan de telefoon mogen komen, geen post mogen openen, niet betrekken in gesprek over zichzelf.

Financieel misbruik

Ongepast gebruik of wegnemen van bezittingen, zoals diefstal van geld of goederen, verkoop van spullen zonder toestemming, gedwongen testamentverandering of misbruik van de zorggelden.

Veilig Thuis

Veilig Thuis is het advies-en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit zijn regionale organisaties waar slachtoffers, daders en omstanders terecht kunnen voor deskundige hulp en advies. Veilig Thuis is er voor iedereen, jong en oud, die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, ook aan professionals. Veilig Thuis biedt de helpende hand, doorbreekt onveilige situaties en zet mensen in beweging. Veilig Thuis biedt perspectief op een betere situatie waardoor mensen weer toekomst hebben. Mét of zonder elkaar.

Meldcode Professioneel

Met ingang van 1 januari 2019 is het een professionele norm om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid. Een professional doorloopt onderstaande stappen van de meldcode als hij of zij vermoedens heeft van iedere vorm van huiselijk geweld.

Stap 1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beschrijf objectief wat je ziet of hoort. Trek niet te snel conclusies. Ga niet interpreteren. Stel open vragen zonder oordeel. ➤ Leg signalen, opmerkingen en feiten schriftelijk vast in het reguliere rapportage systeem. ➤ Maak helder of het gaat om feiten of onderbuikgevoel. ➤ Vertel aan cliënt of betrokkenen met wie je het verder gaat bespreken.
Stap 2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleg met collega, aandacht functionaris of andere professioneel (bijvoorbeeld SKT, Huisarts, POH) of vraag advies bij Veilig Thuis. ➤ Licht je directe leidinggevende in en bespreek samen de vervolgstappen en wie elke actie hierin onderneemt.
Stap 3	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Praat met betreffende persoon om je zorgen te delen en informatie te verzamelen en hen te motiveren voor hulp. Bereid je goed voor en geef de persoon ruimte om te reageren. Wanneer de persoon wilsonbekwaam en of minderjarig is praat dan met wettelijk vertegenwoordiger, partner of familie.
Stap 4	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Heb je op basis van stap 1 t/m 3 nog steeds een vermoeden van/ is er sprake van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling?

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Heb je een vermoeden van/ Is er sprake van acute of structurele onveiligheid?
--	---

Stap 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Is melden noodzakelijk? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zo ja, bespreek dit dan met betreffende persoon en leg duidelijk uit waarom je deze stap neemt. ➤ Maak de melding bij Veilig Thuis. 2. Is hulp bieden/ organiseren (ook) mogelijk? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ben ik in staat effectieve (passende) hulp te bieden of organiseren? ➤ Werken betrokkenen mee aan de geboden of georganiseerde hulp?
--------	---

De toepassing van de Meldcode heeft voorrang boven de beperkingen die de AVG stelt. Het delen van informatie met Veilig Thuis en met collega's is, mits goed onderbouwd en vastgelegd, toegestaan.

Voor meer informatie

Veilig Thuis: (0800) 2000 (gratis en 24/7 bereikbaar)

Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling (LVAK)

www.lvak.nl/trainingen/training-aandachtsfunctionaris-kindermishandeling-huiselijk-geweld

Rijksoverheid www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode

Politie Bij spoed: 112 Geen spoed: 0900-884

Aandachtsfunctionaris huiselijk geweld HaKa

Bij vermoedens van huiselijk geweld wordt er contact opgenomen met de aandachtsfunctionaris. De aandachtsfunctionaris heeft een centrale rol in de stappen rond het signaleren en handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling in huiselijke kring. Bij HaKa is dit Gelinda Moesbergen.